

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“, in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Korenji v Stična - vi hiši št. 10 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcom in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri uredništvu.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega leta preživi „Soča“ svoj desetletni tečaj ter želi srečno vstopiti tudi v enajsti. „Soča“ bode izhajala v isti obliki in redno vsak petek, kakor dozdaj.

„Soča“ stane za celo leto 4 gl. 50 kr.
„ pol „ 2 gl. 30 kr.
„ četrt „ 1 gl. 20 kr.

„Soča“ se bode razpošiljala samo tistim gospodom, ki se naroče in po največ svojim dosedanjim prijateljem, ki so jo zvesto podpirali o svojem času duševno in gmotno.

Gospode naročnike pa, ki niso še plačali letošnje naročnine, prosimo da spolnijo svojo dolžnost do konec tega meseca; drugače smo prisiljeni jim list ustaviti in objaviti imena in dolg.

OPRAVNIŠTVO „SOČE.“

Misli in želje „Soče“ konec leta.

Evropski in v obče kulturni, kakor više kulture zmožni, večji in manjši narodi so v sedanji dobi v čudnih razmerah. V večjih in manjših državah se poganjajo in bojujejo za spremembe na boljše stanje. Vsa Evropa je v nekem vrenji in v prehodu na druge in nove razmere. V vseh teh pravičnih in neopravičenih bojih pa kažejo narodi plemenitost vsaj v tem, da se potegujejo za boljše bodočnost. Bolj ali manj se jim hudó godi; bolj ali manj tudi vedó, da za sedanost ne dosežejo vsega, za kar svoje moči žrtvujejo brezobzirno. Ravno v tem pa se kaže plemenitost narodov, da ne skrbé v kratkovidnosti in nizki sebičnosti samo za kratko in samo za sedanjo dobo. Narodi se bojujejo, kakor plemeniti starši, ne samo za se, ampak tudi in še bolj za srečnišo prihodnost svojih naslednikov. Tudi in posebnó slovaško pleme je v vseh svojih vejah v takih prehodih in enakih razmerah. Tudi Slovan ne upa, da bo sam. užival, za kar se navdušuje in dejanstveno bojuje. Prihodnost imajo slovanski narodi pred očmi; prihodnost jim je vzor, katero si slikajo v boljših razmerah, in kateri kot taki pot pripravljajo z umom in dlanom.

Vzori pa morajo biti brez neopravičene domišljije; slike boljše prihodnosti morajo imeti svojo zaslonbo v dejanstvenih razmerah in tudi za sedanost v vidnih in materialnih močeh in silah. Drugače so slike goljufive, in je bodočnost nezanesljiva. Temnost in zračnost pa si zida brezuspešno in zastoj gradove. Nejasnost ne podeljuje trdnega upanja. Kjer pa ni upanja, se pa tudi ne more vzbuditi pravo nadešenje za boje in žrtve v dosego ali približevanje do naslikanih vzorov ali vsaj razmerno boljše bodočnosti.

Brez nadešnje in ljubezni do stvari že po stari resnici pa ne dosežejo ne posamezniki, ne narodi zdatnega in velikega. Vse človeštveno, človeško in narodno delovanje je polovičarsko in mrtvo brez ljubezni in gorečnosti.

Po takem ni nam v prvi vrsti povdarjati, kje in kake dolžnosti ima posamezni človek ali poedini narod; srcé moramo najprej ogreti, potem bomo sami ob sebi brez opominov in posebnih svaril radi spolnjevali vsakotere dolžnosti. Dolžnosti, še takó grenke in hude, se nadešenemu človeku in narodu potem spremené v prijetno ali vsaj premagljivo delo.

Ljubezen do narodnega dela nam je torej vzbujevati na prvem mestu, ako hočemo zares kaj znatnega, zdatnega, slovanskega in slovenskega naroda vrednega storiti in izvršiti. Ljubezen ali prava nadešenost se pa ne vname, ako nimamo prave zavestio objektih ali predmetih, katerim se nam je približevati, in za katere se nam je vnemati.

Zavest in nadešenost ste tedaj v ozki zvezi, kakor vzrok ali povod in pa nasledek ali posledica. Za pravo zavest je torej Slovanu in Slovencu skrbeti-

Pravo zavest je treba utrjevati. Nič pa ne pomaga še takó vzvišena in utrjena zavest, dokler jo goji posameznik v samoti sam za se. Prava zavest mora na dan in se poprijeti narodov okoli in okoli. Še le skupna zavest vzbujaja in vzbudi skupno nadešenje za iste predmete, za iste spremembe in vzore in torej za vsrajne boje v dosego boljše bodočnosti, če ne za nas, pa vsaj za naše naslednike, in samo v naslednikih imajo narodi svojo vsaj relativno nesmrtnost.

Naglašano zavest o narodnih sedanjih potrebah in bodočih razmerah razširjati je pa naloga in dolžnost narodovih in narodnih časnikov in časopisov.

Ni pa vse eno, ali imamo večjo ali manjšo zavest. Iz nizkega zvonika kot takega ne vidimo daleč. Nemeč ima za take nizke višave poseben izraz; nam pa je pomisliti, da živimo v razmerah, vsled katerih delujejo na vsak še takó majhen narod obsežniše, više in večje moči, in da nasprotno tudi isti narod ni brez sledu za večje državске in večje skupine večih narodov in narodnih vej. Tudi Slovenci so moč, če tudi relativno majhna moč, katera je v ozki zvezi ne samo z avstrijskim narodi, ampak vsled posebnih in sorodnih lastnosti tudi v razmerji in konstelaciji z vso evropsko celino. Tudi mali slovanski narod mora tedaj jasen biti o razmerah in močeh, katere delujejo nanj, in o svojih lastnih močeh, katere morajo poštovati tudi večje sosednje in oddaljene, prijazne in sovražne, sorodne in tuje sile. Samo taka jasnost nazočaji za določno mišljenje, krepenenje in delovanje.

Vsled te resnice in potrebe imajo tudi pokrajinski listi svoje posebne namere in dolžnosti. Primorski Slovenci morajo svojo zavest zajemati in utrjevati ravno takó po ožih in širjih slovenskih, potem običih avstrijskih in slovanskih razmerah, kakor se jim je v prvi vrsti in naj intenzivniše ozirati na lastne domače razmere in potrebe. Kakor smo imeli že priliko trditi, nam je potrebno vedeti, kakó zunanji sovražniki z nami poštujemo, kaj hočejo z nami početi v lastni širji avstrijski domovini, in koliko je mar drugim avstrijsko-slovanskim narodom, da se za nas z besedo in dejanjem potegnajo o pravem času, na pravem mestu in s pravimi pomočki, kedarkoli bi nam nevarnost pretihla od zunanjih sovražnikov ali pa notranjih presebičnih in zatorej krivičnih političnih in narodnih nasprotnikov. Jasno nam mora biti, do kake meje se nam je zanašati na bližnjo in daljnjo, moralno in čejansko pomoč za najhujše slučaje. Jasno nam mora biti vsaka oza in širja sprememba gledé na škodo in korist; nam je določno upati in se določno bati gledé na vsakovrstne politične kombinacije ali zveze, v katere bi nas utegnili vplesti brez naše volje in proti našim željam. Jasno pa nam mora biti tudi, koliko mi, slovanski Primorci, sami veljamo za se, za Slovence drugih pokrajin in za druge naše po krvi sorodne ali oddaljene sosedé.

Kolikor več veljave imamo za druge, toliko bolj bodo nas poštivali. Ali mi nismo orodje, da bi nas nasprotniki sukali, kakor bi njim bilo prav; nam je torej mar za veljavo, vsled katere se nam je moč samim sukati, kakor je za nas najboljše. Od krvnih bratov se nam gotovo ni bati politične nesreče, pač pa nismo gotovi, kaj bi tuje roke počenjale z nami, ko bi nas pograbile.

Ali nam ni pomagano, ako nas krvni bratje mlačno gledajo v naši osodi. Slovani in drugi Slovenci morajo vedeti, kaj izgubé, ako bi nas politični nasprotniki obdali in spravili pod svojo oblast. Indiferentnost ali mlačnost naših bližnjih in oddaljenih, slovanskih in slovenskih sobratov pa odženemo, ako se skazemo sami kot vredni sobratje, in ako sobratom pojasnimo naše in njih razmere proti nam.

Razvidno je iz vsega, da se moramo sami najprej povzdigniti do mogoče lastne veljave, in da pomagamo sebi in sosedom do jasnosti, katero veljavo imamo za nje, pa tudi pri kateri veljavi in v katerih narodnih in političnih razmerah hočemo sami ostati.

Vidi se, da si imamo poleg domačih razmer pojasnjevati tudi nadaljnji razgled in ne samo obzorje, katero pregledujemo iz naših dolin in z nizkih političnih holmcev. V resnici smo sklenili ob prilikah primorskim Slovencem razširjati politični in narodni

razgled z vednim ozirom na naše specifično položje. Poleg takega pojasnjevanja nočemo prezirati, da nam je še večja potreba za jasne pojme o državi in državnih razmerah in vsakovrstnih razdelbah na to stran.

V podlisteku hočemo varéno prostor izročevati pojasnilom o Slovencih in drugih Slovanih zlasti takih, kateri s Slovenci enako trpé in čakajo boljše bodočnosti. Tlačeni Slovani naj nam vzbujajo sočutje in pogum za enako vstrajnost do boljšega. Za kmetijske in gospodarske stvari in potrebe smo tudi po razmerah poseben prostor odločili.

Nobene domače potrebe nočemo zanemarjati, in z veseljem poročamo, da so se nas oklenile v kratkem času zmoežne in rodoljubne moči, katere so hočejo vzajemno v svojih strokah potegovati za poduk in povzdigo našega zapuščenega naroda. Vendar pa se pri tej priliki obračamo še posebe do domačih oüvetnikov in veščakov za pravne in politične razmere. Ravno oni vedó pravo povedati, in so nas razmerno najbolj dozdaj zanemarjali. Učiteljem se enako priporočamo, da nam ne bo potreba za njih novice in spremembe hoditi v tuje loge na posodo. Zagotavljamo jih, da nam je njih pomen znan, in da bomo imeli priliko spregovoriti marsikako tudi o njih razmerah in njih delovanju.

Med častito duhovščino smo imeli pridnih sodelavcev, in upamo, da nas ne zapusté tudi za prihodnost. V obče pa prosimo, da bi še novi delavci pristopili, da se ognemo enoličnosti, in da toliko jasniše in bistreje utrdimo vsakotero potrebno prašanje. Dosedaj smo najbolj občutili zanikarnost, vsled katere nam niso dobajale domače novice o domačih dogodkih in prikaznih. Kar se doma zgodi, zanima v prvi vrsti sodeželane, in čudno se nam zdi nagujenje, da domačinci naznanjajo domače reči prej v daljavo nego v domače liste. Ta pot je kriva, in ne ustreza ne nam, ne tujim ali oddaljenim glavnim listom, ki se zanimajo bistveno in najprej za dogodke bolj občega nego samo krajnega pomena.

Po vsem pa se zahvalimo za dosedanjo vsakovrstno duševno podporo, in vljudno prosimo, da se nam enaka pomoč ohrani in še pomnoži tudi za nadalje.

„Soča“ pristopa po dobrih in hudih letih, po mirnih in viharnih časih v svoj enajsti tečaj. S tem je dokazala, da ji je mogoče živeti. Sedanje razmere in politične spremembe in potrebe pa so zlasti ne Primorskom take, da bi moral na Goriškem sočen list oživeti, ko bi ga še ne imeli. Gradivo se kopiči na gradivo, in prašanje se vrsti za prašanjem, katera so vsako posebe imenitna in za na daljnji razvoj pomenljiva. Mi bi radi prostore listurazširili ali ga vsaj dvakrat izdajali na teden vsaj v dosedanji obliki. Ali za tako povečanje imamo vendar še premalo neposrednih podpornikov. Mi zlasti med našimi občinskimi zastopništvu pogrešamo naravnostnih naročnikov, ko imajo vendar ravno ona truditi se za jasnost domačih pravic in zahtevanj. Mi ne sklepamo, da so gg. župani premlačni za naročbo, ampak naravnost, da imajo premalo zavesti za sedanji čas in za sedanje naše terjatve in obče slovensko narodno življenje. Drugače bi jim zavest vzbujala rodoljubje in rodoljubje podporo in naročbo domačih listov. Zato kličemo tudi gledé na razširjanje naših časnikov: več zavesti rodi več nadešenosti in dosledno potrebne požrtovalnosti za vredna domača podjetja.

Ako hočejo tedaj rodoljubje, da vsaj s prilogami tu pa tam „Sočo“ obogatimo, dokler se list po naročnikih zdatno ne ponovi, naj povsod širijo in utrjujejo širje obzorje o našem narodu in zlasti tudi o položji naše pokrajine.

S tem se zlasti oč. duhovščini, učiteljem in vsem izobraženim rodoljubom priporočamo. Oni narodno zavest v sebi goje, in s svojim in gotovo tudi z njih prepričanjem na koncu leta izrekamo: Staro leto nam muogo upanj spolnilo ni; ali nadešenost za narodno stvar nam ni pogasilo. Ljubezen in nadešenost na podlagi opravičene zavesti nam je ostala za prihodnost, z nadešenostjo in ljubeznijo za narod se obrnemo zaupno v novo leto.

Iz državnega zbora.

Z DUNAJA, 20. dec. (Izv. dop.)

Kakor vam sem bil naznanil v prejšnjem dopisu, seja dne 14. tek. m. bila je v resnici razburjena, ker levica drž. zbora porabili je hotela vladin predlog za dovoljenje pobiranja davkov za prve tri mesece prih. l., da bi sedanje ministerstvo vrhla, in zato je sklenila govoriti in glasovati proti temu predlogu in odtegniti, s tem, vladni pomoške, denarje, nadaljnega vladarja. Poslala je toraj v boj svoje najboljšje govornike in med tem svojega prihodnjega finančnega ministra Plenerja. Desnica se tega boja ni udeležila kot le po svojem poročevalcu grof Clam-Martiniću, kateri je sijajno odbijal vse nasprotne puble ugovore. Pa tudi finančni minister dr. Dunajevski skazal se je pravega govorniškega mojstra, in dokazal, da sedanji finančni mizerij ni zakrivilo niti sedanje ministerstvo, niti večina sedanjega drž. zbora, marveč ravno sedanja opozicija, ki je vladala toliko let kot brezobzirna večina, in da globoke rane, ki jih je ta stranka državi vsakala, ne dajo se zaceliti v malo mesecih, marveč, da bo to mogoče le z večletnim modrim, previdnim in varčnim gospodarjenjem.

Sledujoč je bil vladin predlog z ogromno večino od desnice sprejet, in levica ni drugega dosegla kot to, da se je skazala za vlado nesposobna.

Razburjenost te seje pa bila je le preludij seje dne 18. tek. m. V tej seji bile so med drugim na dnevnem redu volitve velikega posestvarja Avstrije od 14. nov. pret., pri katerih so bili izvoljeni trije poslanci, ki so pristopili k desnici.

Slo je toraj desnici za to, da bi se te volitve potrdile še pred božičnimi prazniki, levica pa je hotela to stvar zavleči; za to je trajala obravnava železnice v Bosni celih šest ur, čeravno se ni desnica razprave udeležila kot po svojem poročevalcu dr. Klajč-u, ki je železnico mojstersko zagovarjal in vse nasprotne napade moško odbil, se ve da je bil tudi ta predlog od desnice z ecliko večino sprejet. Ker je seja trajala že od 10. ure zjutra do 5. ure popoldne, treba je bilo napovedati večerno sejo za 7. uro. V tej seji je prišla na vrsto razprava o volitvah treh poslancev velikega posestvarja Avstrije. Poročevalec desnice slavoznan poslanec Lienbacher.

Levičarji so v doigih govorih napadali te volitve, hoteli dokazati, da so se godile take nerednosti in nepostavnosti, da je volitev nepostavna in neveljavna; pri tej priliki so udrihali po namestniku Pino-u, po ministru Taaffe-ji in po desnici z vso strastjo in brez kraja in konca.

Napade na vlado je možko odbijal minister grof Taaffe sam in pokazal naravnost zaničevanje take breztakne stranke. Vse druge napade je pa odbil poročevalec Lienbacher in dokazal postavnost volitve, in kako so levičarji pri drugih prilikah nepostavno postopali in vse take volitve odobraval — vide chabrus.

Zadobila sta si grof Taaffe in Lienbacher ogromno pohvalo in ploskanje od desnice. Ob 1 1/2 uri popolnosti prišlo je doglasovanje po imenih; cela levica glasovala je za uničenje volitev, ž njo so glasovali tudi poslanci tržaški, dva poslanci iz Istre, nekateri iz južnega Tirola in pa vaš dež. glavar vitez Pajer; vsa desnica je pa glasovala kompaktna za odobrenje volitev, in čeravno so se dotični trije poslanci velikega posestvarja Avstrije, in so nekateri poslanci od desnice bili zadržani, odobrene so bile te volitve z 170 glasi proti 155 nasprotnim glasom. Tu je bil zadnji boj za večino v zbornici, in desnica je tudi sedaj sijajno zmagala.

Nasledki tega morajo biti, da se mora ministerstvo odlečno na desnico nasloniti in začeti dejansveno izpeljavati enskopravnost in pomirjenje naroda, in da se bo to zgodilo, za to imamo trdno in opravičeno upanje.

Potem je bila še razprava o novem zemljiščnem davku, katera je presegla vse parlamentarične seje, in razburjenost in razkačenost levičarjev — obnašali so se kakor strupeni gadi in srdite tigre — je segla do vrhunca, in k malu bi bilo prišlo do pesti.

Ob 3 1/2 popolnosti je bila še le končana ta znamenita seja, ki nimo para v avstrijskem parlamentarizmu.

Peticija do velesl. c. kr. deželne nadsodnije. *)

Mnogovrstni vzroki so pripravili gospodarje malih kmetij na rob propada. Revščina je vsakdanji gost malih kmetov. Silno težko jim je nositi težko breme različnih davkov in stroškov; mnogi jih ne morejo več trebati ob pravem času. Zato tolikokrat vidimo, da se zaradi zastanih davkov in drugih dolgov nepremakljivo premoženje zarubi, cení ter prodá potom javne dražbe. Mnogi takih, ki ob pravem času ne morejo plačati svojih dolgov, se, ako le mogoče, rešijo vsaj javne dražbe, ne morejo se pa obvarovati cenitve svojega nepremakljivega blaga. Ali uže ta cenitev jih spravi

*) Kar ta peticija obsega, tišči in žalji mnogokako občino, tedaj jo razglušamo, da jej morejo pristopiti tudi županstva, ako jih je volja. Kdor hoče kaj doseči, mora terjati.

v še večo revo, nego so bili; kajti cenitve neprem. premoženja so jako drage, marsikedar dolg podvoje. Omenjene cenitve izvršujejo namreč sodnijske cenilne komisije, ki zarubljene gospodarja (dolžnika) stanajo do 40 fr. do 60 fr.

Oziroma teh stroškov zaradi sodnijskih cenilnih komisij za nepremakljivo premoženje je imela podpisana katoliško-politiška čitalnica v Čepovanu povzet in razgovor, kako bi se mogli le-ti stroški zmanjšati. No, zbor je ednoglasno sklenil prošnjo do veleslavne c. kr. deželne nadsodnije, da naj bi blagovoljno vse ukrenila, kar je potrebno, da se bodo drage sodnijske cenilne komisije za neprem. premoženje spremanile v bolj cene krajne cenilne komisije, ali pa, da se bo cenitev vršila v sodnijskem uradu.

Zdajci je navada, da neprem. premoženje pride cenit komisija, obstoječa iz sodnika, tajnika, zemljemerca in domačega cenitelja. Ta komisija gre na lice kraja; toda zemljemercu ni treba zemlje, to se pravi zarubljene posestva meriti, ker ima natančne katastralne mape v rokah; sodniku ni treba veliko se truditi s cenitvo, ker je popis in ceno zarubljene predmeta seboj prinesel iz urada, možne potrebne opazke pa oskrbi domač cenitelj; tajnik potrebno zapíše, ali težkega in obilnega truda zato menda ne stane. Zdi se toraj, da bi tako cenitev mogel tudi kedo drug izvršiti in sicer za mnogo manjše plačilo.

Uže sedaj je navada, da premakljivo premoženje redno cenjuje sodnijski obhodnik; bi li ne mogel tudi oskrbovati cenitve nepremakljivega premoženja? Mogel bi pa tako cenitev tudi izvrševati sodnijski pooblaščenec za inventare, ali pa tudi županstvo s pomočjo domačega priseženega cenitelja.

Ako pa velesl. c. kr. dež. nadsodnija misli, da ni dobro, cenitev neprem. premoženja zaupati krajni cenilni komisiji, gotovo pa pripozna, da s katastralnimi mapami v roki in s pomočjo krajnega cenitelja more cenitev izvršiti pač tudi en sam sodnik.

Ako je pa bolj povšeči, naj se pa cenitev izvršuje v sodnijskem uradu, kar ne bo nič novega. Ravno prejšlega meseca novembra je bila pri goriški okrajni sodnji javno prodana neka kmetija iz gorenje Trebuše, ki ni bila cenjena na licu predmeta, ampak v sodnijskem uradu. Temu nasproti pa naj bo tudi omenjeno, da ste lansko leto v dveh dneh zaporedoma dve različni sodnijski komisiji prišli v Čepovan cenit edno in isto posestvo, kakor da bi edna cenitev ne mogla veljati za dvojni dolg oziroma dvojno eksekucijo.

Spoštljivo podpisano društvo je preverjeno, da velesl. c. kr. dež. nadsodnija dobro pozna revo malih posestnikov, in da je vneta za njih blagor; zato ga navdaja veseli up, da bo blagovoljila izvoliti najpripravnejšo pot, da se dosedanje drage sodnijske cenilne komisije za zarubljeno neprem. premoženje preustrojijo v bolj cene krajne komisije, ter tako zarubljene dolžnike varovati nepotrebnih stroškov in novih rev.

Katoliško-politiška čitalnica v Čepovanu, dne 19. novembra 1880.

Dopisi.

Iz Gorice. (Izv. dop.) Doobojila sta se te dni: grof Artur Coronini in nek magjarski plemenitaš; princ Hohenloe je bil le priča (sekundant), ne pa dvobojnik, kakor „Narod“ prouča. Krivda tej neumnosti je bila razaljšitev pri igri. Šla sta v „paese dei centesimi“ na Italijansko ter streljala jeden na drugega na 30 korakov. — Ta dvoboj bi še jaz prevzel, če tudi se presneto puške (nenabasane) bojim. To je prouzročilo v mestu mnogo čenčarij, in pametni „fulk“ je rekel, da je cela stvar otročja, in gospoda aristokratska je želela, da se o njej kaj čenča, če tudi bedasto. Prišla sta oba — hvala vsem norcem — zdrava nazaj, ter pri „zlatem angelju“ pil se je šampanjec na srečno vzvidenje. Sicer sta pa uže pred odhodom na dvoboj naročila „guvavtuo“ večerjo v omenjeni gostilni.

Star Goričan mi je omenil, da təcim ljudem je treba par poštenih klofut „á la santrokarja“.

Goriška Čitalnica snuje „bralnico“ za nižje izobraženo slovensko ljudstvo; to je pametno, in stvar je velikega pomena, če pojde. K temu društvu bi pa morali pristopiti oni slovenski rodoljubi, kateri imajo med prostim ljudstvom nekaj veljave, in ki morajo svobodno razvijati svoje nazore. Tudi sme odsehdob slov. Čitalnica svojo zastavo svobodno razviti, ker po dovoljenju c. k. namestništva stoji pod c. k. varstvom. Zalostno dovelj, da goriška Čitalnica oziroma njeni voditelji je prišla stoprv šez 18 let na to idejo.

Imam še drugih reči v svojem žepu; pa jih vam prihranim za prihodnje, ker vem, da zdaj vaši stavci nimajo časa za me.

Srečne praznike Vam želi Vaš

Boštjan.

S' praga Ip. doline, 20. grudna. Quousque tandem! kako dolgo bo, nas še poskušaval ta nesrečni Jupiter Pluvius in nam zmanjševal že tako pomanj-

šano rodovitnost naše matere zemlje? S. Miklavž, strahovalec Neptuna in ujevovih potresov, nam je sicer iz otroške usmiljenosti dal nekaj dni zjutra s sreberno roso, pa samo toliko, da je oplahenega vinorejca v gorice spravil, naj se privadi ogledovati velikansko delo, ki čaka na njegov krvavi pot. Zares v vinogradih vam je ohopen pogled, o katerem drugi poljedelci še pojma nimajo. Na primer: tik zdrave trte stoji na videž popolnoma gluha, pa v zemlji do čuda še zelena; tik druge, ki je pognala nove čvrste mladike iz stola ali korenjak, tiči tretja še s slabotnimi, zelenimi poganjki, vmes pa popolnoma suhi grm. Pri tej zmesi, v tej za naše kraje nepoznani osodi, naši strokovnjaki molče, teh reči nihče nepovdarja, vse je zaprto do podbradnika, in vendar bi bilo ravno zdaj treba vinorejcu biti pri rokah, da se osrčen ne trudi v lastno škodo.

Nekateri premožnejši kmetje zdržoma zrele ali nezrele mladike že zdaj grobenčajo vtopljuje stare stole; drugi obupno zasajajo vmes novo kolčje ali pokončujejo malo žive stare trse. Varnejše pa, mislim, bi bilo prvo delo za letos odložiti, ker les ni še zanesljiv; drugo delo pa je predrzno, ker se za dolgimi kolci nepravilno izvrši ali zdravim trtam korenike pokvare. Bolje je tedaj za to dopolnitev si že letos bilf odgojiti za prihodnje kolčanje. Še gluhi, pa v zemlji zeleni stoli naj se odkrijejo, pognojijo, in če ožive, postanejo na svojem mestu trajno dobri, kakor oni, ki so letos že pognali iz korenik in ne trebujajo drugega kot umnega falčeka ali krivača. Vse drugo mikroskopično pozvedanje, katere mladike zarod nosijo za prihodnost, naj se prepusti teoretičnim diletantom, in držimo se v občni zadregi gesla: boljši živi osel, nego mrtvi modrijan. Pretelka mrlzota in trajna moča je, provzročila enako različni mišmaš pri letošnji kapljici, bodisi glede množine ali kakovosti. Eni so napolnili več kot v srednjih letinah, drugi pa skoraj nič. Imel sem priliko više v tej dolini neke vinske hrane okušati. Našel sem čisto kapljico tik druge, pa motne posode, ki že vrelico ovaja. Tukaj se prodaja v eni občini kvič vina po 20 g. v drugi že od 14 do 17 g.; tako, da utegne letos Ipvavec ustrezati vsaj po zimi z naravno robo tudi onim kupcom, ki ne iščejo robe po dobroti, ampak po ceni. Pri vsej tej izbiri se vidi le malo trgovcev, ki bi praznili cele hrane. To priča, da se rabi povsod le malo domače robe, in da denar na tuje sili. Poslednja nevezgoda preti vinorejcu z razvado, da gospod, kakor kmet, sega vedno poželjivše po pivu, če tudi vince žive in tek prijetne oživlja, ko nasprotno pivo vse otumpa*) Ipvavca je letos, kakor druga leta, edina trgovina z zgodnjim sadjem zadovoljila. Na nogo vinorejca železnice so nam letos novo kupčijo z zgodnjim grozdem pokazale, na tisuč in tisuč vagonov tega sadu je romalo v Nemčijo, gotovo ne samo za namizje, ampak tudi za izdelovanje vina, ker vino za deva visok davek, sadje pa ne. Naravno ugoden čas je torej za Primorca, da si vsaj svoje prazne lege sé zgodnjimi trtami zasadi, svoj trud olajša, si dvojno-bendimo odpre in nekoliko ogne Neptuna in burje.**)

Politični pregled.

Cesar in cesarica sta prišla z Ogerškega na božične praznike na Dunaj,

Ustavoverci so strastno in slepo napadali v zadnjih sejah desno ali našo stranko. Avtonomistom so se pri raznih glasovanjih glasovi pomnoževali, in videti je, da tudi gosposka zbornica spoznaje vdarce nemške nacionalne stranke, s katerimi se je zadnje tedne sama in zaporedoma pobijala.

Papež Leon XIII. je dovolil, da se v cerkvah katoliških Rusov v zapadnih gubernijah uvede ruski jezik namesto poljskega. To je dobro znamenje za večje porazumljenje med Rusijo in rimsko cerkvijo.

Nemčija je že zapravila francoske milijarde, in že stavlja menda vlada predlog, naj se vzame na posodo 54 milij. mark.

Italija nerešena hrepni že tudi po švicarskem kantonu Tesin. Le naprej!

Na Irskem se kaže stanje čedalje neznošniše in nevarniše.

Angleška svetuje Grški, da naj počaka z vojsko do spomladi. Ruska pa hoče med Turčijo in Grško posredovati za mir.

V Moskvi so se dijaki sprli na medicinskem oddelku s profesorji, takó da so jih konečno s silo zaprli.

*) Sodba prof Babo — ta
**) Pozor kmetijskim šolam!

Domače stvari.

Še enkrat popis ljudij. Drugi narodi, posebno Nemci, na vsi moč delajo, da bi se noben Nemec ne zapisal med tuje narodnosti, tudi če zares časih govori v tujem jeziku. V posebnih knjižicah in oznanih povdarjajo, da je popis ljudij silno imeniten za prihodnost. Po pravici tudi, da bodo po tem številjenji poštevati moč vsakega naroda posebe, določevali bodo po številu narodne moči, in dajali bodo po tem številu postaviti in določevali bodo tudi upravo ali vsakovrstno gosposko s tem ali onim upravnim jezikom. Vemo pa vsi Slovenci dobro, kakó nas v nič devajo, in kakó nam ravno zaradi tega takó težko kako pravico dovolé, ker se zanašajo na naše majhno število. Ali mi moramo spominjati se, da smo sicer zares majhni, ali da imamo za seboj največe pleme ki nam je po krvi v sorodu, in da za Slovenci stoji 90 milijonov Slovanov. Ne sramujmo se tedaj svoje narodnosti, in pokazimo, da nas je tudi Slovencev pošteno število, če se zvesto seštejemo do čnega. Naj nas tedaj prašajo kakor koli pri popisovanju, naj nas tedaj preobračajo kakor koli, povejmo posteno in brez strahu, da po slovensko govorimo, in če jo tudi večsah drugače zakrožimo, da pa se hočemo kakor pravi Slovenci zapisati z rabo domačega, maternega jezika. Rodoljubi! delajmo, da se tudi nezavedni zavejo svoje slovenske narodnosti, kjer koli nam po naših potujčenih mestih proti nevarnosti. Na noge, trud se spleča pri imcnitnem pomenu sedanjega popisa.

Dr. Tonkli, naš državni poslanec, se je vrnil za praznike z Dunaja. Kolikor je videti, iz naših dunajskih dopisov, vrnil se se nosi drž. poslanci z večim upanjem, nego so se bili podali v drž. zbor. Posmistični smo dovolj, da nam vsaka iskrica upanja obteženo srce olajša.

Goriška čitalnica imela bo v nedeljo, na dan sv. Štefana, slovensko glasbeno zabavo, pri kateri bodo sodelovali udje nar. dež. zagrebskega gledališča. Ti umetniki, ki so se mojstri pokazali tudi v četrtki pri Catteriniju, nam napravijo gotovo vesel večer s svojim zares slovanskim in izvrstnim programom. Gorica ponuja redko tako priliko Slovincem.

Vstop je prost čitalničarjem, novim bralničarjem in neudom. Vstopnine ni razun prostovoljne malenkosti. Pokazimo, da nismo mlačni proti slovanskim umetnikom, katerih godba in pesem nam je toliko mila in draga. Bodi nam Lah v vzgled, kateri izkazuje povsod svoji čast in spoštovanje z obilo udeležbo. Začetek je ob 7. uri zvečer.

Velik pogreb so imeli vojaki v Gorici, ko so vtorek tudi mestni raznovrstni odličniki spremljali k zadnjemu počitku kavalerijskega generala Ad. bar. Schönberger-ja.

† Ivan Kožlin, iz Biljane, izp. učit. pripravnik je po dolgi boleznif, preskrbljen s sv. sakramenti umirajočih dne 14. t. m. mirno v gospodu zaspal. Obžalovati moramo, piše nam rodoljub, to izgubo, kajti ranjki je bil izvrsten muzikus in imel je tudi pravi talent, kakoršnih se le malo kje najde. Mil mu spomin!

Ubogi goriškega mesta imajo mnogo po krvi in duhu plemenitih dobrotnikov. Med njimi se odlikuje zlasti tudi Angiolina bar. Ritter. V to vrsto spada tudi grof Samuel Gyulai, ki je podaril zadnji čas 200 gl. za zimsko kuhinjo za uboge.

G. Jurij Šubic, akademični slikar, velecenjeni naš še mlad rojak, podal se je za 3 mesece v Pariz za nadaljnje svoje študije.

Preč. g. dr. Gregorec ostane tudi za naprej urednik jako vrednemu listu „Slov. Gospodarju,“ listu, ki izhaja v Mariboru.

Na Goriškem je v nizini te dni lil močno dež, kakor da bi bilo po leti; naše gore je pa sneg robelil. Od srede imamo zopet lepo in suho vreme.

Goriško mesto namerava napraviti velikanske prostore za tuje, zlasti take, ki se hočejo tukaj zdraviti in imeti poleg podnebni prednosti tudi potrebnih in primernih človeških priprav. O tem spregovorimo še kako.

Iz Kojskega nam poročajo: Briski rodoljubi napravijo veselico dne 1. januarja 1880. v dvorani gosp. Fr. Marinič-a. Spored: A. 1. Godba: „Naprej“ 2. Pozdrav. 3. Petje: „Pozdrav.“ A. Nedved. 4. Godba: „Slovenski potpourri“ 5. Deklamacija: „Proklete grablje.“ D. Dežman. 6. Petje: „Domovina“ B. Ipa-vec. B. 1. Godba: „Cavatina nel' opr.: I due foscari.“ 2. Deklamacija: „Pevčeva kletev“ Fr. Prešeren. 3. Petje: „Mihova ženitev.“ 4. Igra: „Dijaki.“ A. Belé. 5. Petje z godbo: „Rado ide.“

Pričetek točno ob 5. uri popoldne. Vstopnina 20. novč. za osebo. Po besedi domača zabava. K obilni udeležitvi vljudno vabijo Briski rodoljubi. Brici! ne spodtikajte se nad tem, da, ako „Vabila“ ne dobite, ne smete tudi k „Veselic“ priti. Pomislite le to, da nikakor ni mogoče vsacemu pojedinemu vabila posla-

ti. Saj take veselice niso privatne, ampak javne; in k javnim veselicam sme vsakteri, ako tudi nima „Vabila“, ktera so le v to, da se vest o veselici in njenem sporedu bolj razširi. — Toraj na svidaunje na novega leta dan!

Učiteljem sežansko - komenskega okraja. Visoko c. kr. namestništvo v Trstu je pravila sežansko - komenskega učiteljskega društva potrditi blagovolilo. Dar prvega shoda bo se naznanil.

V Zagrebu se je potres sredi meseca še pnavljal; čutili so ga močno pa tudi po drugih krajih na Hrvaškem. Učenjak Falb je v tem pravo zadel; ali racionalno ali pa le slučajno, je drugo prašanje.

Vabilo na naročbo. Prečastiti slovenski duhovščini ponudim s tem novo slovensko bogosl. knjigo: „Spovednik in njegova služba,“ spisal in založil Fr. Kosec.

Presvitli in milostljivi g. škof tržaški in koperški, potrdili so knjigo s sledečimi besedami: „V natis rokopisa Spovednik in njegova služba radostno dovolimo in knjigo duhovnikom priporočamo.“

Učeni g. župnik M. Sila, komur so presv. g. škof rokopis dali v presojo, pa med drugim o rokopisu pravi: „Za duhovnike bo delo vsakako zanimivo in zelo koristno, kajti naši bodo v njem mnogo važnih in potrebnih naukov o zakr. sv. pokore. Vse hvale vreden je trud pisateljev, ki se je lotil spisovanja tako važne knjige, a to temveč, ker nema v tej stroki prednikov. V svoji knjigi drži se povsena strogo naukov katoliške cerkve... itd.“

Knjiga obsega to le: Vvod. O pokori sploh E. 1—6. I. Del. Spovedniku potrebna svojstva. Potrjenje in sodnost. 7—23; Lastnosti in čednosti spovednikove 24—32. II. Del. O dolžnostih spovednika in spovedenca gledé zakramenta sv. pokore. Oziroma kesanja 33—38. Oziroma spovedi in opominov 39—59. Oziroma pokore 60—68. Spokorna djanja 69—88. Sv. odveza 89—91. Dolžnosti spovednikove po spovedi 92—94. Posebna pravila oziroma nekterih spovedencev 95—133 Nekaj primerov opominjevanj 135—154.

Knjiga bo dotiskana s koncem meseca januarja 1881, imela bo 300 str. vel. osmerke in bo veljala gg. naročnikom 1 gold. 20 novč. Naroča se: „Franc Kosec, župnik v Truskah, pošta Koper (Capodistria)“ — Da se preč. gg. naročnikom knjiga ne podraži s pošto, bom vsem gg. naročnikom, ki naročnino pošljejo franko, tudi knjigo poslal franko.

Ker je knjiga po svojem obsegu namenjena le duhovnikom, in se zato svetovnih naročnikov ne morem nadjeti, še posebno prosim in se nadjam obilne naročbe od strani preč. duhovščine.

Poziv!

Visoko c. k. namestništvo v Trstu, je z odlokom od dne 3. dec. t. l. št. 16506 dovolilo slovenski Čitalnici v Gorici, osnovati v svojih prostorih posebno Bralnico za Slovence nižjega stanu.

Čitalnici je namen s tem preskerbeči našim, v mestu živčim Slovincem zdravo duševno naročno berilo, ter bode skerbela zato, da bode ta bralnica preskerbljena s slovenskimi in drugimi časopisi. Tudi čitalnična knjižnica bode na razpolaganje bralcem.

Čitalnični odbor se toraj obrača do vseh rodoljubov ter je vabi, da vstopijo v Bralnico, za kar jim bode plačati le 20 soldov na mesec. Iz te mesečne naročali se bodo časopisi ter pokrivali drugi stroški.

Če bi utegnili od te mesečnine kaj ostati v blagajnici bralničarjev, imajo udje pravico nasvetovati, v kak namen naj se to porabi.

Bralničarji si izvolijo med seboj svojega gospodarja, kateremu se bode tudi mesečnina plačevala.

Čitalnični odbor bode bralničarjem dovoljeval osnovanje lastnih zabav (besed) ter jim bode v ta namen čitalnično dvorano prepuščal.

Ako želite pristopiti v Bralnico, blagovoljite podpisati posebno oglasnico. Sprejeti udje Bralnice bodo imeli na sv. Štefana dan ob 1. uri predpočudne v prtilničnih prostorih Čitalnice svoje prvo posvetovanje in izberejo gospodarja. Z novem letom pa se ima odpreti Bralnica.

Odbor slovenske Čitalnice

V Gorici, dne 20. dec. 1880

Poslanica.

Gospodom: J. Dolinar, M. Černivec F. Grabrian, F. Žitko, Bessek, M. Staré, J. Padar, A. Skabar v Trstu.

Obžalujem, da me silite odgovarjati na Vaše „poslano“ v št. 50. „Edinosti“. — Nameravam samo konstatirati nekoliko resnice, da svet vidi Vašo laž,

podlago Vašemu ravnanju. V gori omenjenem časniku pravite, da pod mojim in g. Sadu vodstvom, vrši se mnogo slabega itd. Gospoda Sadu poznam še le malo časa, pa ta mali čas pokazal, se je delalnega in pravičnega moža; vsekakor govoril bom pa le za se in rečem Vam kar naravnost, da ako sem dal ubogim delalcem svoj svet, nisem sprejel nikakega vodstva in da tudi ne vodim nikake stranke, še manj pa Vas obrekujem; — razporov tudi gotovo ne delam, temveč moja želja je: miren, pošten in dober napredek Delavskega podpornega društva. — Dokaz temu so sledeča fakta:

Skoro celi čas Vašega največjega prepira bil sem na potovanju, in ko sem se bil vrnil konec meseca oktobra, napravila sta me pregledovalca računov gg. Sadu in Richtig, trije odborniki in blagajnik omenjenega društva, naj bi jim svetoval, kaj imajo storiti, da bi se stare napake poravnale, in da pride resnica na dan. — Pregledal sem račune pregledovalcev, dotične pobotnice in opazke gledé nepravilnega ravnanja odborovega, in potem ko sem se bil po svoji vesti prepričal, da se je res mnogo nerednosti vršilo, obljubil sem, da pridem k pogovoru, da se prevdari, kaj storiti. — Prvi moj t. id je bil ta, da pomirim razkačene čute udov, in da jim potem svetujem, naj bi se poslala deputacija k slavnemu odboru, da bi mirno in tajno vse napake poravnati blagovolil. — Kakor se mi je poročilo, ta deputacija bila je zasnehovana. — Kaj storiti? Celó vlada je sve ovala, naj bi se tajno in mirno pogodili. — Pri drugem pogovoru sem „opeč“ svetoval, ne bi se vse mirno in tajno poravnalo. — Može obljubili so, da hočejo še enkrat vabiti odbor k mirni in tajni poravnavi, toda le, ako jim napišem, pismo da ga izoče odbora, ker se bojé govoriti, da ne bi zabredli, kajti potem jim proti izključba po § 14 in torej zguba vsega vplačanega denarja. — Vse njih želje, med temi tudi zahtevanje, naj pridejo računi na dnevi red pri prvem občnem zboru po dodatkih k § 22, sestavi sem v kratkem pismicu, katero so ti može podpisali in odboru izročili. — Se ve, odgovor ni bil ne vljudnejši ne pametnejši nego prvokrat. — Ubogi delavci pridejo zopet k meni, rekoč, da nikakor njih zahtevanje ni nališano, in da tudi računi ne pridejo na dnevi red, ter me vprašajo: kaj pa zdaj početi? Vedoč, da se bliža občni zbor, rekel sem jim: „naj pregledovalci proglašé račune, en odstek povabi naj ude k pogovoru o računih, kakor ste uže sklenili, odborniki in deputacija pa naj napravijo pameten in vljuden uvod tem računom.“ — Na občno zahtevanje sestavi sem jaz ta uvod, in kedor ga je čital, naj ga sodi. — Šešlo se je v nedeljo 12. t. m. nekolkilo nad 70 udov, da slišijo poročilo pregledovalcev. — Kot podporen ud in držec sé stranke, ki išče svoje pravice, udeležil sem se tega shoda. — Na občno zahtevanje sem tudi predsedoval. — Na mnogo vprašanj nekterih nadlegovalcev stranke absolutizma, ki so še le potem mirni postali, ko so zagledali redarstvene straže, odgovarjal sem pri sledečih točkah blizo tako-le: O računih sploh opazil sem, da po §§ 17 in 22 odbor ni imel pravice proglašati nikakega računa; pregledovalci pa so jih samo posnemali, da se opravičijo. — Ali čemur se je čuditi, je pa to, da si odbor prisvaja pravico pregledovati in popravljati račune, potem ko so jih uže vsi trije cenzorji pregledali in podpisali. Račun pregledovalcev je sodba, proti kateri se ne da govoriti, pa vendar — ker se želi mir — zahtevati se more, da naj pridejo računi na dnevi red, da se opraviči, kedor se more. — Pri tej priliki bode pa treb. razpivo zahtevati, naj odbor naznani, za ktere pomote je g. F. Žitko doplačal uže f. 109.16, in zakaj se je v prvi odborovi seji sklenilo, da ima povrniti f. 243? Prišli so potem na vrsto računi, med mnogo drugimi tudi sledeči:

a) Dar „Edinosti“ f. 50. — Prejšnji odbor, v treh sejah zapredoma sklenil je bil, da se nima darovati ničesar. — Proti temu sklepu dal je g. F. Žitko gospodu V. Dolencu, podpredsedniku „Edinosti“, f. 50 — in ker je tudi pobotnica naslovljena na g. Žitko-ta, naj on plača z žepom, ker mu je glava slabo služila. — To ravnanje je pa tudi nepravilno, namreč proti §. 21.

b) „Posojilo „Rojauski Čitalnici“ f. 50. — To ni posojilo temveč dar, kajti posodilo se je s pogojem, da čitalnica povrne ta denar brez obresti, kedar ji bo mogoče, v tem ko je odbor sklenil posoditi denar le do 24. avgusta, torej če je g. F. Žitko zopet po svoji glavi ravnal, naj pa zopet plača sé svojim žepom, in vrhu vsega tega tudi sklep odborov je celó protiven pravilom, ker društvo nima pravice posojevati; kajti če odbor sklene, da naj se posodi denar eni ali drugi osebi, in dolžnik ne more plačati — kje bo podpora v potrebi?

c) Večerja odbornikov f. 11.57. — V seji odbora sklenilo se je bilo, da naj plača vsak za se. — Reklo se mi je pozneje, da to je bilo za nektare pevkinje!

d) Gg. Černicu in Skabarju f. 72. — Ta kočček papirja, ki bi ne moral biti pobotnica, ni podpisan po nikaki osebi, in tudi ni rečeno, zakaj se jima je dal ta denar? Pozneje se je govorilo, zakaj; ali pregledovalci so posteno ravnali, ako niso te se svinčnikom zaznamovane vsote kot pobotnico sprejeli.

e) „Za uro f. 18.“ — To je napčna pobotnica!

ker plačalo se je sama f. 12, — kar sam prodajalec priča. Govorilo se je, da je prodajalec daroval f. 6, — kterih pa niso našli pregledovalci v dohodkih.

f.) „1018 vstopnic“ v gledišče „Fenice“. Te uvstopnice prišle so na dan še le, potem ko je bil račun pregledovalcev sklenjen, in se opozori, da vsi trije pregledovalci konstatirali so v svojem računu, da pri drugi veselici je moralo biti več dohodkov nego goldinarjev 377.19, ker v gledišči ni bilo 1/3 ljudi manj nego prvokrat, ko je bilo dohodka f. 1220.25 in torej, če so pregledovalci terjali, da naj se povrne društvu vsaj zguba f. 134 — bili so skoro predobri. — V tej zadevi terja naj se natančno preiskovanje.

O izključbah rekel sem, da če bi bilo vse v redu, nikaka oseba bi se ne bila drznila obrekavati itd. Če pa delavec rabi besedo „slepaija“, je le zaradi tega, ker more biti ne pozna družega izraza za napake itd. Ako so delavci celó s poleni pretili — mi ni znano; absolutističnemu udu, ki je to sprožil, odgovoril sem: Tako ravnanje bi ne bilo prav, dasi se je gotovo uže vsakemu izmed nas pripetilo, da je za pravico in resnico sá svojo močjo žugal. — Opazim pa, da je ta absolutna stranka g. Hafnerju prav po lahonsko žugala — kakor on sam pravi. Sklenil sem rekši, da vzrok vseh izključeb je nepravilno gospodarstvo in nerednost, in naj bi se torej izključili oni udi, ki so to provzročili in ne oni, ki iščejo svoje pravice, če tudi malo nevljudno, o čemur naj bi se podučili in ne pa izključili, potem ko pošteno plačujejo. O drugih rečeh mislim, da nisem govoril, razun ako provociran — česar se pa ne spominjam. Torej, kakor očitvidno, držal sem se strogo stvari brez napadenja nikake osebe. — Vem pa dobro, da sem pri vsaki besedici priporočal: mir, slogo in tajno poravnanje pri prvem občnem zboru, kjer se mora terjati, da se v prvej vrsti računi pretresajo. — Danes se ve, da računi niso prišli na dnevni red in tudi, da se je zborovalo proti § 12. Da je vse resnica, kar sem rekel, pričajo lahko vsi navzoči razun navzočih nemirnežev, kteri znajo pričati tudi neresnično. — Tu konča moje delovanje. — Dostavim: Ko sem v zadnji „Edinosti“ toliko obrekovanja čital, in ker vem od ktere strani piha ta strupeni veter, primoranega sem se čutil gori imenovana fakta objaviti. — Gledé zlobnega obrekovanja rečem samo, da vsakdo naj mete pred svojim pragom, in če Vaš general in njegov adjutant ne najdeta nikake smeti, jima povem pravljico o „jabelkah in vinu.“ — Vsekakor videli se bomo pri sodniji, po časnikih pa Vam ne bodem več odgovarjal, ker mi ne ostaja toliko časa. — Dostavim le, da oni, ki mene poznajo, gotovo vedó, da sem Slovan, da se pri meni doma slovansko govori, da so vsi moji služabniki Slovani, in da sem se trudil čisto iz rodoljubja, da bi se vse tajno poravnalo in sicer v blagor družstva, in da si ne delamo sramote in ne dajemo slabega zgleda občinstvu.

Konečno pa rečem Vašemu skrivnemu generalu, katerega stara politika je „dobro zalučati, potem pa roko skriti,“ da njega in njegovega adjutanta, ako ne bosta umazani jezik za zobni držala, pravi „Fabius“ še čaka. —

JOSIP PIPAN.

Trst, 21. decembra 1880.

Lstnica uredništva. Gledé na nepriobčene dopise in spise prosimo č. g. dopisnike za potrpljenje. Lepa hvala vsem!

Javna zahvala.

Z ginjenim srcem se zahvalujemo vsem, ki so zadujo čast skazali pri pokopu našega ranjkega sina oziroma brata Ivana, zlasti gospodom učiteljem in pevovodju g. I. Mariniču, ki so se potrudili ta pogreb poslaviti.

Biljana, 16 decembra 1880

Jože Kozlin, oče, za se in za družino.

Dunajska borza.

	24 decembra
Enotni drž. dolg v bankovcih	72 gl. 90 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73 " 80 "
Zlata renta	87 " 70 "
1860 drž. posojilo	131 " — "
Akcije narodne banke	817 " — "
Kreditne akcije	287 " 90 "
London	117 " 80 "
Srebro	— " — "
Napol.	9 " 37 "
C. kr. cekini	5 " 61 "
Državne marke	58 " 20 "

Razglas.

Vsled denašnjega sklepa glavnega odbora se razpisuje služba tajnika pri tukajšnjem c. kr. kmetijskem društvu,

Po §. 32 društvenih pravil ima tajnik spisavati zapisnike občnih zborov, odborovih sej in sej odborovih odsekov, sestavljati in vredovati društveni list v italijanskem jeziku in statistiko letnih pridelkov; izvrševati ukaze, katere mu nalaga glavni odbor, in slednjič je odgovoren za red v društveni pisarni.

Plača znaša na leto 1200 gold. a. v.; po enoletni poskušnji se služba stalno potrdi.

Prošnje, katerim naj se pridenejo vsa spričevala o zmožnostih in znanji jezikov, kakor tudi dokaz avstrijskega državljanstva, naj se vložé do 15. januarija 1881. podpisanemu predsedništvu.

C. KR. KMETIJSKO DRUŠTVO

v Gorici, 9. decembra 1880.

Podpredsednik

Viljem vitez pl. Ritter

Tajnikov namestnik

Ant. Klobučar, kancelist.

Skoro zastonj!

Veliko zalogo na nič prišlo **velike tovarne za britanija-srebro**, prodaja oskrbnih vo skupnega blaga zaradi dolžnega poplavljanja in zaradi popolnega trebljenja prostorov

za 75 od sto pod cenitvijo, tedaj skoro zastonj. Za gl. 6.70, tedaj komaj polovice tega, kar je delo stalo, dobiva se izvrstno sledeče pomizje iz britanija-srebra, ki je stalo prej 30 gl., in smo porok za 25 let, da ostane vsak komad zmerom bel.

6 namiznih nožev z izvrstno jekleno ostrino, — 6 vilic, iz pravega angleš. britanija-srebra, — 6 teških žlic za jedi iz britanija-srebra, — 6 jako finih žlic za kavo iz britanija-srebra, — 1 težki zajemalac za juho iz britanija-srebra, — 1 težki zajemalac za mleko iz britanija-srebra, — 6 podstavkov fino cizik. nih, — 6 podnožnikov iz prav dobrega britanija-srebra, — 3 lepi težki kozarčki za jaca, — 3 krasni prav fini sladkorniki, — 1 izvrstni solnjak ali poprnjak, — 1 čajni cedilnik, prav fine sorte, — 2 krasna sobanska namizna svečnika, — 2 prav fina alabastrnasta nastavka za svečnike. 50 komad.

Vseh tukaj navedenih prekrasnih 50 komad

stane skupno gl. 6.70

Naročbo izvršujeta po povzetji ali proti pošiljavi denara, dokler je kaj blaga v zalogi, gospo.

Blau & Kann,

General-Depot der Britannia-Silber-Fabrik

Wien I., Elisabethstrasse 6.

Na stotine zahvalnih in pripoznalnih pisem je na javni pregled v našem bureau.

Pri naročbah zadostuje napis:

BLAU & KANN, WIEN.

Št. 317/E.

Oznanilo.

Zarad sklepanja računov za leto 1880 bo hranilnica zaprta od 1. do vstevši 16. januarija 1881.

Za razmotanje zastavljavničnih opravil ostane zastavljavnica odprta omenjene dni kakor navadno.

Ravnateljstvo zastavljavnice in hranilnice

v Gorici, 22. decembra 1880.

Ravnatelj: LOVISONI.

Velika zaloga

vsakovrstnih

oblačil za gospode in gospé,

naj obilniše zbirke, dobrega blaga in krasne izdelave pri

IG. STEINER-JU V GORICI

poleg škofijske palače.

Naznanilo.

Podpisani svečar, odličen na raznih svetovnih razstavah in tudi na najnovejši v Gradcu, priporoča č. cerkvenim oskrbnistvom svoje sveče, sestavljene iz samega voska, kakor so predpisane za službo božjo in se izdelujejo pod nadzorstvom preč. nadškofijske kurije v Gorici.

On tedaj ne more goljufati in utegne s poroštvom priporočati ne samo dobre, kakor drugi svečarji, ampak tudi (kar je najzanimivše in največja dolžnost) tudi prave sveče iz čistega voska; on se odreka vsakemu plačilu, ko bi se kedar koli potrdilo, da bi njegove sveče, prodane za voščene in kakor take zaručenjene, vendar imele kako drugo primes.

Njegove sveče ne kapljajo, goré mirno in zgoré počasu.

Cena jim je 2.50 za kilo, enako 1.40 gl. za dunajski funt, in je čas nakup plačati v enem letu brez obresti.

In da nakup slav. oskrbnistvom polajšamo, razpošiljamo pri nas kupljene sveče brezplačno gledé na davek inj vožnino do najbližnje železniške postaje, luke ali pošte.

Vsak čas je preskrbljen z veliko zalogo ne samo takih sveč, ampak tudi torč s 4 ali 1 stenjem (tohtom), velikonočnih, slikanih sveč itd., itd., vsake veličine in debeline. On misli torej, da je kos tekmovati na vsako stran z vsakim zunanjim in domačim svečarjem.

Tudi ima veliko zalogo sveč, torč itd. itd. nižih vrst, to je sottana, po 2.20 gl. in III. vrste po 1.80 gl. kilo, s pogoji, kakor zgoraj.

Prosim po takem sl. oskrbnistva vzeti na znanje moje poroštvu o pravem blagu, o vrednih cenah in najugodnejših pogojih.

S posebnim spoštovanjem se podpiše

prevdani

Alojzij Bader

v Gorici, semeniška ulica šte. 24.

Razprodaja

na Travniku hiš. št. 28.

Od denašnjega dneva naprej, bode prstovoljna razprodaja v štacuni podpisanega na Travniku,

Prodajalo se bode po cenah dotičnih faktur pri nakoupanju, in nižje, jedilne in kolonjalne reči in vino v buteljah. —

Vse blago je frišno, nepokvarjeno, torej se samo ob sebi priporoča.

Lepa priložnost je posebno za trgovce na deželi, da pridejo po ceni do dobrega blaga. —

V Gorici, dne 24. decembra 1880.

Josip Kerševani.

MARIJNCELJSKE

edino prave kapljice

zoper želodčne bolezni

dobivajo se v Cristofoletti-jevi lekarnici, c. kr. dvorni priskrbnici. Na Travniku, blizo škofije po 35 kr. steklo.

(Dalje v prilogi.)